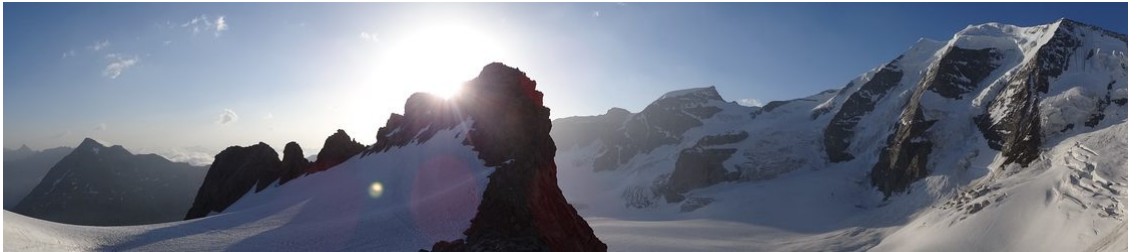

Kanton Graubünden
Chantun Grischun
Cantone dei Grigioni

CPDR 02

Convenziun davart ils dretgs dals umans cun impediments
en il chantun Grischun

Allegra, Grüezi, Ciao

L'analisa dal stadi da realisaziun da la Convenziun da l'ONU davart ils dretgs dals umans cun impediments (CRPD) en il chantun Grischun è terminada. Gugent As infurmain nus en questa newsletter davart il stadi actual dal project. Plinavant As preschenta nus la purschida da l'accompagnament d'abitar. Questa purschida gida persunas cun impediments a cuntanscher dapli autodeterminaziun ed independenza per abitar.

Salids amicabels

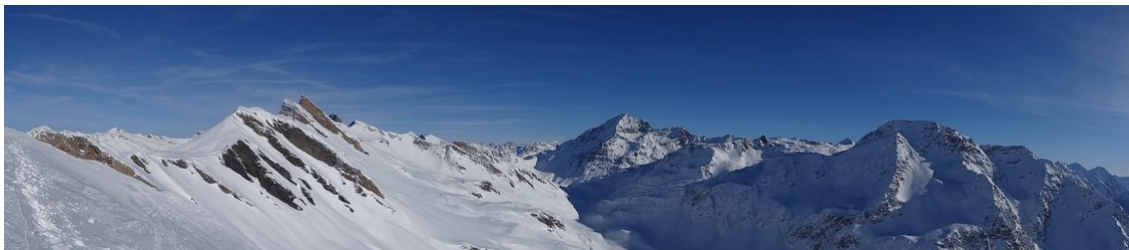
Susanna Gadiant
Manadra da l'uffizi
Uffizi dal servetsch social dal Grischun

Daniel Kistler
Manader da l'Integrasiun da persunas
cun impediments
Uffizi dal servetsch social dal Grischun

- Questa newsletter pudais Vus er leger en tudestg u en talian: cliccai sin il buttun correspondent qua sutvart.
- La newsletter è scritta per gronda part en lingua simpla. Ella cuntegna curtas resumaziuns en lingua facil.
- Ina remartga per persunas cun impediments da vesida: La lingua facil dovra segns spezial. Perquai na pon screenreaders eventualmain betg leger correctamain las passaschas da text «Resumà en lingua facil».

L'analisa dal stadi da realisaziun è terminada

CRPD en il chantun Grischun

L'analisa dal stadi da realisaziun da la Convenziun da l'ONU davart ils dretgs dals umans cun impediments (CRPD) en il chantun Grischun è terminada. Actualmain vegnan elavuradas propostas da mesiras. Cun las mesiras duai la CRPD vegnir ademplita anc meglier en l'avegnir. Las propostas vegnan integradas en il rapport per la Regenza. Il rapport vegn suttamess a la Regenza la stad 2023 e publitgà pli tard.

Emprims resultats

En blers secturs ademplescha il chantun Grischun bain la CRPD. L'acceptanza da personas cun impediments en la societad e lur integraziun en il martgà da lavur vegnan percenter per part resentedas sco insufficientas.

- I vegnan tschertgadas anc dapli interpresas ch'engaschan personas cun impediments.
- En inscunters quotidiani cun personas cun impediments è la malsegirezza da la populaziun vaira gronda.

Ina sensibilisaziun pli gronda per il tema po gidar ad augmentar l'acceptanza en tuts dus secturs.

Resumà en lingua facila

L'enquista davart la Convenziun da l'ONU davart ils dretgs dals umans cun impediments ha gì lieu.

Curt: CRPD.

Bleras personas ed organisaziuns èn vegnidas dumandadas.

Tge pussaivladads han personas cun impediments en il Grischun?

Co è l'integraziun per persunas cun impediments?

En il chantun Grischun è ella buna.

Las persunas cun impediments na sa sentan però betg adina acceptadas.

Las persunas cun impediments na sa sentan betg adina respectadas.

I dovra dapli firmas ch'engaschan persunas cun impediments.

Ussa vegnan discutadas mesiras per meglierar l'integraziun.

In rapport preschenta ils resultats e las mesiras.

Il rapport vegn terminà la stad 2023.

«Integrar persunas cun impediments cun success en la societad è ina gronda schanza e responsabladad. Nus duessan vesair las fermezzas da las persunas cun impediments e betg mo lur deblezzas. Lur inclusiu duai sa chapir da sezza, sco contribuziun a la diversitad e sco fermezza d'ina cuminanza. Las persunas cun restricziuns duain sa participar cun las medemas schanzas a la societad ed esser commembras autonomas e responsablas da la societad; quai duai vegnir renconuschì e promovì. Sin la via a questa finamira essan nus dumandads: la politica, il chantun e las vischnancas, la societad – nus tuts.»

Anna-Margreth Holzinger, deputada

Accompagnament d'abitar

Persunas cun impediments han il dretg d'autodeterminaziun e d'indipendenza, er sch'i va per abitar. Savens èsi però difficil per persunas cun impediments da viver sulettas e da liquidar las lavurs da mintgadi.

Qua vegn l'accompagnament d'abitar en acciun. L'accompagnament d'abitar è ina purschida ch'è concepida aposta per persunas cun impediments. L'accompagnament d'abitar porscha sustegn per manar ina vita uschè independenta sco pussaivel en las atgnas quatter paraids.

L'accompagnament d'abitar exista en il Grischun gia dapi l'onn 2012. Il chantun è pia in pionier en Svizra. Organisaziuns privatas cun ina incarica da prestaziun dal chantun porschan l'accompagnament d'abitar.

[> Infurmaziuns davart l'accompagnament d'abitar](#)

Resumà en lingua facila

Persunas cun impediments pon tscherner sezzas lur furma d'abitar.

Persunas cun impediments pon viver en l'atgna abitaziun.

L'accompagnament d'abitar gida latiers.

En il Grischun exista l'accompagnament d'abitar dapi l'onn 2012.

L'accompagnament d'abitar en la pratica

Purtret da Sabrina Janigg

«Jau voleva esser independenta», declera Sabrina Janigg (26) energicamain e surri tut superbia. Dapi bunamain in onn abita ella ussa en sia atgna abitaziun. Avant ha ella abità tar ses geniturs. Il pass en l'indipendenza è stà pussaivel grazia a l'accompagnament d'abitar da l'uniun Oase.

Ina giada per emna vegn sia accompagnadra Sarah Menghini tar ella a chasa. «Jau ma legrel adina! Nus riain bler e Sarah ma gida.» Ensemen nettegian ellas il bogn e van a far cumissiuns. Sabrina emprenda da far laschiva e da planisar las cumissiuns.

Sabrina conferma: «Per mai èsi fitg impurtant che Sarah vegn mintga emna tar mai. Cun Sarah poss jau discurre davart tut ils temas. Ella ma gida a chattar ina soluziun. Per exempel, sch'insatge m'occupa durant la lavur u sche jau stoss laschar reparar mes telefonin.» La visita regulara dat segirezza e sustegn a Sabrina.

Resumà en lingua facila

Sabrina Janigg è fitg ventiraivla e superbia.

Ella abita en in'atgna abitaziun.

L'accompagnament d'abitar la gida latiers.

Ina giada per emna vegn in'accompagnadra sin visita.

Ensemen nettegian ellas il bogn.

Ellas planiseschan las cumissiuns.

Ellas discutan problems.

Sabrina è fitg cuntenta d'avair quest agid.

Ella sa legra adina sin sia accompagnadra.

Uffizi dal servetsch social dal Grischun | CPDR 02 | 28.03.2023

Contact: behindertenintegration@soa.gr.ch

[Impressum](#)

[Annunziar per la newsletter](#) | [Visar la newsletter](#)